

ACADEMICIANUL EMIL PETROVICI

(CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A 60 DE ANI) *

I. Pătruț

Academicianul Emil Petrovici a adus o deosebit de valoroasă contribuție la dezvoltarea lingvisticii românești în ultimele trei decenii.

Avînd încă din tinerețe o pregătire temeinică de slavist, romanist și fonetician, dotat cu un fin spirit de observație, de asociere, de analiză și pătrundere, muncind cu perseverență și pasiune, acad. E. Petrovici s-a impus de mult timp ca unul dintre cei mai mari lingviști ai noștri. Călăuzit de concepția marxistă despre limbă, urmărind îndeaproape lingvistica sovietică, d-sa și-a consolidat baza teoretică de studiu și totodată și-a lărgit neîncetat cîmpul de cercetare.

* * *

Aproape toate lucrările acad. E. Petrovici sînt străbătute de firul roșu al predominanței sale preocupări: studiul limbii romîne, de la formarea ei pînă astăzi, urmărind în timp și spațiu evoluția și structura ei, în care, pe fondul vechi, latin și autohton, s-a altoit influența altor limbi în cursul veacurilor. Cunoșcător al tuturor graiurilor românești și al celor vorbite de minoritățile naționale conlocuitoare, al limbilor popoarelor învecinate, al istoriei limbii și poporului romîn, al culturii sale materiale și spirituale, acad. E. Petrovici a lămurit multe dintre problemele de bază ale limbii romîne și a deschis drumuri spre noi cercetări.

Dintre lucrările sale la loc de frunte stau cele privitoare la influența slavă asupra limbii romîne. Ele interesează, în aceeași măsură, slavistica și romanistica.

* * *

Una dintre problemele cele mai importante, dar totodată și dificile ale lingvisticii (și, în același timp, ale istoriei) românești este cea a formării poporului și limbii romîne. Acad. E. Petrovici arată, într-un studiu de sinteză, că specificul limbii romîne este diferit de al celorlalte limbi romanice din cauza « mediului istoric cu totul deosebit de acela în care s-au dezvoltat celelalte limbi romanice »¹. După părerea sa, caracterul specific al limbii romîne a

* Născut la 4 ianuarie 1899.

¹ Acad. E. Petrovici, în *Problemele științelor sociale în debaterile Academiei R.P.R. (21-25 martie 1951)*, Editura Academiei Republicii Populare Romîne, 1951, p. 97. Acolo sînt enumerate și trăsăturile distinctive mai importante ale limbii romîne, inexistente în limbile romanice apusene.